

Licz się z liczebnikami!

Licz się z liczebnikami!

Liczebniki

Źródło: domena publiczna.

Ćwiczenie 1

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o.

Ćwiczenie 2

Uporządkuj liczebniki.

piętnaście, trzydziesty, dwieście dwanaście, piąty, tysiąc sto pięćdziesiąt dziewięć, osiemdziesiąt siedem, sto dwudziesty drugi, osiemset pięćdziesiąty, trzydzieści, dwa tysiące dwieście trzydziesty trzeci, dwudziesty piąty, osiemnasty, jeden, sto dwadzieścia osiem

Liczebniki główne	
Liczebniki porządkowe	

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zapamiętaj!

Liczebnik główny nazywa liczbę (ilość) czegoś,
np. dwa, trzydziestu i odpowiada na pytania: *ile? ilu?*

Liczebnik porządkowy nazywa kolejność elementu w zbiorze,
np. drugi, trzydziesta. Odpowiada na pytanie: *który z kolei?*

Jeśli liczebnik zapisujemy cyframi,
na końcu liczebnika porządkowego stawiamy kropkę:
5., 24., 47. (piąte miejsce, dwudziesta czwarta książka,
czterdziesty siódmy wpis).

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o.

Ćwiczenie 3

Odmień przez przypadki podane związki liczebnika z rzeczownikiem. Zapisz odmianę poniżej lub w zeszytcie.

dwaj chłopcy, dwa słonie, dwie dziewczynki

Zapamiętaj!

Liczebniki zbiorowe nazywają liczbę elementów, które są:

- rzeczownikami bez liczby pojedynczej
np. troje drzwi, czworo nożyczek;
- zbiorem osób różnej płci,
np. pięcioro uczniów (dwie dziewczynki i trzech chłopców),
dwoje rodziców (mama i tata);
- młodymi istot żywych,
np. troje dzieci, pięcioro kurcząt.

Liczebniki zbiorowe odmieniają się przez przypadki.

Ćwiczenie 4

Odmień przez przypadki wyrażenia *dwoje dzieci* i *sześcioro nożyczek*.

Przypadek	Liczebnik 1	Rzeczownik 1
Liczebnik 2	Rzeczownik 2	
M.	dwoje	dzieci
sześcioro	nożyczek	
D.		
C.		
B.		
N.		
Ms.		
W.		

Ćwiczenie 5

Uzupełnij zdania zapisanymi słownie liczebnikami zbiorowymi wraz z określonymi rzeczownikami.

(5 dzieci) bawiło się w piaskownicy.

Po stawie pływało (6 łabędziątka)

Pani Aniela jest babcią (8 wnuczęta)

Suczka przypatruje się uważnie swoim (4 szczenięta)

Brakuje nam (7 nożyczki)

Opowiadałem koledze o (2 źrebięta)

Na wycieczkę z klasą pojechała wychowawczynie z (3 rodzice)

Ćwiczenie 6

Sprawdź, które spośród wymienionych rzeczowników nie mają liczby pojedynczej.
Zapisz je tutaj lub w zeszytcie.

8 tablic, 2 skrzypiec, 6 wideł, 4 długopisów, 3 sanek, 5 majtek, 4 nożyc, 2 drzwi,
5 spodni, 5 półtek, 7 szczypców (lub 7 szczypiec), 3 grabi

Ćwiczenie 7

Uzupełnij powiedzenia, wstawiając odpowiednie liczebniki. Wyjaśnij ustnie znaczenie powstałych związków wyrazowych.

dziewięć, cztery, pięć, dziesięć, pierwszą, sto, pięciu, piąte, trzy, czworo, dziesiąte, jedną, pierwsze, stu, trzecie

zamknąć na spusty

dzielić włos na

mówić przez

grać skrzypce

w procentach

powiedzieć coś ni w, ni w

postawić coś na kartę

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Ułóż zdania z czterema wybranymi związkami wyrazowymi z poprzedniego ćwiczenia.

Podsumuj informacje zdobyte na tej lekcji.

Źródło: pexels, domena publiczna.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Wyróżniamy liczebniki **proste** i **złożone**.

Liczebniki proste składają się z jednego członu i są jednym samodzielny wyrazem, np. dwa, pięć, dziesięć. Z kolei **liczebniki złożone** mają budowę wieloczłonową (siedemdziesiąt, czterdziestojednoletni) lub składają się z kilku wyrazów (dwadzieścia siedem, sto dwadzieścia trzy).

Ważne!

Zdarza się, że określenia *liczebniki proste* i *liczebniki główne* są przez niektórych używane zamiennie. Zapamiętaj, że nie powinno się ich mylić!

Część liczebników głównych jest **również** liczebnikami złożonymi, dlatego można je przyporządkować do dwóch grup, na przykład:

- sto dwa (liczebnik główny **oraz** liczebnik złożony),
- dwaj (liczebnik zbiorowy **oraz** liczebnik prosty).

Zapoznaj się z przykładami na poniższej ilustracji, aby zapamiętać tę zasadę.

Źródło: pixaby, domena publiczna.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.